

VVA berichten

Redactie-adres: Terracottastraat 83, 2284 HB Rijswijk

E-mailadres: luscuere@ziggo.nl

augustus 2023, nr. 137

Beste VVA-ers

Bij het schrijven van deze intro was de weersvoorspelling dat de zomer weer terug zou komen. Laten we daar maar van uit gaan want wat was het bar en boos de afgelopen periode in Europa. Vooral met name Italië en Griekenland waar de temperaturen over de veertig graden werden gemeten. Hier hebben we in juni-juli een warme periode gehad met daarna veel regen.

Maar goed mensen, we zitten nog in augustus en er kan nog van alles op ons afkomen, onder u zijn wellicht nog vakantiegangers die naar Frankrijk gaan of elders.

Goed, toch gaan we ons weer richten op wat komen gaat al duurt het nog even voor we elkaar weer ontmoeten.

De traditionele samenkomst in De Bilt staat natuurlijk weer op het programma waarin we uitgebreid kunnen bijpraten over de afgelopen belevenissen.

Ook volgt in dit nummer een verslag van het voorjaarsuitje in Dordrecht, opgesteld door Anita Lestrade.

Van het bestuur

Najaarsvergadering

Zondag 5 november in De Oude Winkel in de Bilt

Koffie vanaf 11.00 uur, verder lunch, spreker, vergadering, borrel.

Kosten 15 euro per persoon.

Het dagelijks bestuur zou Jack Grossat in het bestuur erbij willen hebben.

Indien hij dat zelf wil, moet er in de najaarsvergadering over gestemd worden.

Volgens de statuten is het geen probleem.

Volgend jaar bestaat onze vereniging 40 jaar. Dat moeten we vieren. Oproep aan de leden om over de invulling na te denken. Uw ideeën op de vergadering of bij de secretaris.

Oproep aan de leden om zich te melden als spreker. Heeft u iets leuks te vertellen over uw stamboom, of iets anders dat de leden zal interesseren, kom er over vertellen!

De secretaris kan er bij helpen.

Aanmelden bij de secretaris vóór 20 oktober, via email of telefonisch.

Betalen aan penningmeester VVA, H. Delpout, rekeningnr. NL 89 RABO 0375 0092 80

Indien er behoefte is aan taxi-service vanaf een bepaald station, hoort de secretaris dat graag.

Anita Lestrade, secretaris VVA email: anita.lestrade@kpnmail.nl

Houtvester 19

tel: 06-18724039

3834 CV Leusden

Voorjaarsuitstap VVA 2023

Moederdag, zondag 14 mei, gaan we weer een dag uit met de Vereniging. Het is zonnig en een heerlijke temperatuur. Bestemming dit keer is Dordrecht, een mooie oude stad, waar veel te zien en te doen is.

Deelnemers: Loes en Jan Mulder, Anne en Wiet Josso, Raoul Laboyrie, die in Dordrecht woont, Guido Weesie, Anita Lestrade en Peter Ankum, Riet Dumas, Pieta en Harry Delpout, Hanne Sons, Ria en Jacques van Eyck, Carolina en Jean Weesie, die voor het eerst meegaan, Mieke Goudeau, Jacqueline en Jack Grossat, Frits Lammerts.

We verzamelen vanaf 11.00 uur in het café van het museum Huis van Gijn. Daar krijgen we koffie en taart. Uitbater Marcel van Katwijk heeft de zaak goed op orde.

Om 12.00 uur krijgen we in twee groepen een rondleiding door het museum. Simon van Gijn, zakenman, jurist en verzamelaar, woonde hier van 1864 tot zijn dood in 1922. Het huis met inhoud liet hij na aan de Vereniging Oud-Dordrecht. Het huis moest zoveel mogelijk in dezelfde staat blijven. In 1925 werd het opengesteld voor publiek. Er zijn interieurs uit 17e, 18e en 19e eeuw. De zolder is een speelgoed-museum.

De beide dames Tegelaar en van der Mast zouden nog veel langer dan een uur kunnen vertellen, maar de lunch wacht.

In het café van het museum krijgen we soep en diverse broodjes geserveerd. Ook weer goed verzorgd. Een bijzonder beschilderd plafond hier. Pas in 1999 ontdekt tijdens een verbouwing. Het was in de 19e eeuw overschilderd in effen wit!

Na de lunch gaan we een stukje lopen. Bij de Wijnbrug stappen we op de rondvaartboot van Dordtevaar. Vanaf 15.00 uur varen we een rondje door de stad, ook een stuk over de Oude Maas, de drukste vaarroute van ons land. Door diverse oude havens, onder pleinen door, heel mooie oude gebouwen. Doet zelfs een beetje aan Venetië denken. Raoul kent de schipper, gezellige man! Het is heerlijk op het water in de zon op deze open boot. Na een uurtje zijn we weer bij de Wijnbrug. We helpen elkaar om de boot af te komen en gaan zo'n 100 meter verderop naar Grand Café Dordts Genoegen om na te praten en een drankje te drinken, met een borrelhap erbij. Rond 17.30 uur gaat iedereen weer huiswaarts.

Een leerzame, leuke en gezellige dag! Volgend jaar weer!

A. Lestrade mei 2023

Voorhoutse Volksverhalen

Zusters Lestrade(n)

Monique M.C. van Buul

De Firma Lestrade

74 jaar Boerhaavestraat

Een gesprek met de zusters Lestraden, Agatha (1927) en Rietje (1929), levert een boeiend relaas op van de firma Lestrade die vele generaties Voorhouters tussen 1927 en 2001 zag langskomen in de winkel in de Boerhaavestraat 2.

We vinden Agatha Lestraden (met n!), sinds kort woonachtig aan de Kerkweg, in één van de nieuwe appartementen boven de huidige PLUS-supermarkt. Toevallig is haar jongste zuster Rietje Lestrade (zonder n!), sinds 1964 wonend in de Dr. Schaepmanlaan 2, op de thee. Rietje helpt een handje mee met het ophalen van de herinneringen aan hun ouders en de winkel die in 1927 in Voorhout werd geopend.

De Firma Lestrade, 74 jaar Boerhaavestraat

Monique M.C. van Buul

Eerst moet een naamsverschil worden verhelderd: Agatha *Lestraden* en Rietje *Lestrade*? Rietje: “Ach, ik werd vlak na de nieuwjaarsfeesten geboren. De gemeenteambtenaar heeft de n gewoon vergeten”.

Terug naar geboortestreek

Moeder Jacoba Cornelia (Coba) Schoone, (1888-1963) uit Lisse, is een ondernemend meisje en vindt een ‘betrekking’ in Amersfoort waar ze in de kost is. Daar leert ze Albertus Johannes Hendricus Lestraden (1879-1936) uit Arnhem kennen. Albert doet grondboringen; bijvoorbeeld voor het aanleggen van waterpompen en waterleidingen. Hij leerde dit werk van zijn vader, die een bedrijf in grondboringen in de omgeving van Arnhem had.¹ Het stel trouwt op 4 januari 1922 en woont in de Muurhuizen, een van de oudste straten van Amersfoort. Maar, Coba wil graag terug naar haar geboortestreek. Bovendien wil ze een eigen winkeltje beginnen. Zo komen ze terecht in Voorhout, waar

Foto uit de jaren '30 van de vorige eeuw. Mevrouw Lestraden met de kinderen Albert, Jaap, Mien, Agatha en Riet.

ze in 1927 direct achter hun woonhuis aan de Hoofdstraat (thans Herenstraat), een winkel annex woonhuis laten bouwen. Albert Lestraden wordt de loodgieter van Voorhout. Deze monopoliepositie duurt niet lang. Enkele jaren later vestigt Peet IJsselmuiden zich, ook als loodgieter/dakdekker, in het pand naast hem aan de Herenstraat. Er worden vijf kinderen geboren, twee jongens en drie meisjes.² Als de kinderen nog klein zijn, wordt vader Albert ziek en als Agatha negen jaar is, overlijdt hij. Moeder Coba blijft met vijf kinderen achter. Ze krijgt geen weduwe-uitkering via de Raad van Arbeid (geplakte rentezegels³), omdat ze een bescheiden inkomen uit de winkel heeft. Als aanvulling hierop neemt ze, nog tijdens de ziekte van haar man, kostgangers in huis. De kinderen vullen twee slaapkamers zodat er voor de kostgangers ruimte overblijft.

Kostgangers

De familie heeft verschillende kostgangers. Genoemd zijn:

- A. Jacobs, directeur van de Landbouwwinterschool en voorganger van directeur Buck. Jacobs woont er meerdere jaren tot zijn huwelijk. Hij verhuist naar Herenstraat 17, een van de twee huizen aan de Herenstraat die aannemer L.P.A. (Lambertus) Vester bouwde. Naast hen komt A.C. Schulte Kuperjans, onderwijzer aan de R.K. jongensschool, wonen.
- Meneer Steenhuis, leraar aan de BNS. Totdat hij een andere betrekking krijgt, woont hij er meerdere jaren
- Annie van Roeien, onderwijzeres aan de Antoniuschool in de Ter Haar Romenystraat, woont er na 1935.
- Cees Geerts uit Brabant.
- Inwonende jongens van de Landbouwwinterschool in de winter.
- Wisselende uitvoerders (bouwvakkers) van de voormalige Agnes aan de Herenstraat in de jaren 1928-1929, die elk een paar maanden verblijven.

Naast het werk in de winkel werkt moeder Coba, ondanks haar slechte benen, hard voor haar kostgangers. Zij eten apart van het gezin en worden door moeder netjes opgediend vanuit dekschalen, terwijl het gezin uit de pan eet.

ATTENTIE

Wie een pomp noodig heeft
vraagt prijs aan bij Lestrade
Voorhout. — Grondboringen
voor grondonderzoek Norton-
wells gepulst. Zink en mas-
tik afdekkingen. Billijke prij-
zen 1ste klas werk. Handel
in ijzerwaren. 13207

Een van de eerste advertenties in de Leidsche Courant van 2 april 1927.

De kinderen moeten doorleren

Vader Albert is goed opgeleid en kent zijn talen. Hij spreekt goed Frans, Duits en Engels. Voor zijn dood geeft hij de kinderen mee dat ze moeten doorleren. Na de lagere school, bij de nonnen aan de Herenstraat, gaat Agatha naar de zogenoemde naaischool, de huishoudschool, aan het Galgewater in Leiden. Rietje gaat eerst naar de Don Bosco MULO in Sassenheim, gevolgd door de meisjes-HBS (Hogere BurgerSchool) aan de Garenmarkt in Leiden. Daarna werkt ze op de gemeentesecretarie waar ze cursussen volgt voor steno, boekhouden, MBA (Moderne Bedrijfs Administratie) en de gemeenteadministratie. Zus Mien wordt verpleegster. Broer Jaap volgt de MTS (Middelbare Technische School) en wordt eigenaar van het bedrijf Schulte-Lestraden (met n) in Sassenheim.

Oorlog

De belangrijkste gebeurtenis voor de Lestraden's in de oorlogsjaren, is het overlijden van de oudste zoon Albert in 1944. Hij was tewerkgesteld in Stuttgart.⁴ De winkel ligt min of meer stil. Er zijn geen inkomsten. Ze eten bieten of tulpenbollen, klaargemaakt op wonderkachtjes of op grote teerketels van de

Wim van den Berg vertrekt voor zijn werk naar Indonesië en wordt uitgeleide gedaan door een hele 'vloot' dames.

dakdekkers. Rietje ziet er in de hongerwinter zo slecht uit, dat ze op de pastorie mee mag eten. Pastoor Warmenhoven heeft “zat te eten”. Achter op het kerkhof, in het baarhuisje, bij de Hervormde bureu, hangt het clandestien geslachte vee. Niemand durft daar te komen, zelfs de Duitsers niet. Ook Jeanne Kraakman, dochter van koster Cees Kraakman, mag die winter met de pastoor mee-eten. Tussen de middag wel te verstaan en klaargemaakt door de ‘pastoorsmeiden’. Agatha mag mee-eten bij de familie Stikkelbroeck aan de Herenstraat 25 of 27, nu tussen IJsselmuiden en Noordermeer (kapper Francine). Frans Stikkelbroeck is directeur Gemeentewerken en is in staat om er nog een mond bij te voeren. In de oorlog zijn er geen kostgangers, maar is er wel Duitse inkwartiering. Van deze jongens kunnen de zusjes de Duitse soldaat, Anton Riete, zich het beste herinneren. Het zijn dikwijls jonge jongens, goedge jongens, bange jongens, vooral als zeven van hun maten de dood vinden in Noordwijk bij een oefening. Ze hebben de zee nog nooit gezien, laat staan dat ze kunnen zwemmen.⁵

“Meneer Lestrade”

In 1956 leert Agatha in Noordwijkerhout de Zilkenaar Wilhelmus Antonius (Wim) van den Berg (1928-2003) kennen. Ze wandelt er met Rietje in de duinen en Wim wandelt er met een vriend. Ze spreken elkaar aan. Wim werkt bij de N.V. Koninklijke Pakketvaart Maatschappij (KPM), een Nederlandse rederij die de scheepvaartverbindingen in en vanuit Nederlands-Indië onderhoudt. Hij vaart als werktuigbouwkundige in de binnenlanden van Indonesië. In Amsterdam volgt hij de zeevaartschool. Na twee jaar Indonesië is hij enkele maanden met verlof bij zijn ouders thuis in Nederland. Agatha en Wim maken een afspraakje en krijgen stevige verkering. Ze beloven aan elkaar eeuwige trouw voordat hij weer naar Indonesië vertrekt. Wim wil eigenlijk wel *met de handschoen* trouwen, maar

Mei 1958. Er valt heel wat bij te praten.

SMIT & VAN RIJSBERGEN
Kleermakers
NOTA

	Zegel	
Tropenkleding	f 215.85	

*H. van Minjok
Borduurder

Mijn liefste moeder,

Hieraan he schiet wat heb afgelopen gepast wat ik nog geen 1/4 van gebeld met je, vooral de onrustigheid was. Maar nu komt hadden bij de meest praatige tijd gedenken. Om die van o'pacht (eten is het bij je nog niet) post kwam met vromen - hopen bij verhouding. De stroom jeve je onrustige doen wat een ander schep, op de helle golf leugte van het knopen was. Het is van 4 uur - 5 minuten en de op wacht, waarbij ik vooral deze brief aan te schrijven was. Heb je nog nog kunnen verstaan? Het jaan had jij prang o.a. of ik die foto al had ontvangen, en de pakelij. Ook heb je met je in 'n brief had ontvangen. Heb jij me het geld van de draadtable bank voorzichtigheid had ontvangen? Dat vraag ik je voor verlopen doch jij je nog blijven punt verstaan. Het punt al is niet mogelijk om je nog wat te stellen, want die laatste ik heb mij in een praatige stuk jeven. Toch is het stuk te schel om op praatje de vromen opties punt stellen in kunnen praten. Dat geeft me met een calce alsof ik prate om te nog post bij je jeven was. Kland het punt vromen door in de hoop van je een hite en praatje. Hele van herte, heb het in e van Minjok. Ik sprak met hem, ik sprak ik de mij praten, kind ik nog praten, hij toen ontvangen van te lopen punt prang ik om herhalig. Je praatje ook nog is was. Dat was het laatste wat ik heb ging geloven.

Gezagvoeder Hazelhof heeft bezoek

K

1e foto opgenomen de 7 Aug 19 40.	
2e foto opgenomen de 19.	2e foto 1941
Naam Voornamen (voluit)	van den Berg, Wilhelms Oubachius
Geboorteplaats (Gemeente, o.g. land en prov.)	Wardwijkerhart (K.H.)
Geboortedatum (dag, maand en jaar)	20 Februari 1928
Nationaliteit	Nederlandse
Lengte	1.71 m
Gewicht	64 kg

Monsterboekje

MEMORANDUM

VIA DE GEZAGVOEDER en de HOOFDWERKLIJDE Van de N.V. KONINKLIJKE PAKETVAART-MAATSCHAPPI	Aan den heer: W.A.v.d.Berg 2e Werkplaats o/b 'Minjak' te Eg.Friok.
Djakarta, 11 Juli 1951.	
Hierbij verzoeken wij U zich op 12 Avon om 08.00 uur v.m., bij het Immigratie-kantoor te Eg.Friok te verzoeken met melding van De passpoort, zulke i.v.m. De inschrijving alder voor tijdelijk verblijf aan de wal, gedurende de reisperiode van het m.'Minjak'.	
N.V. KONINKLIJKE PAKETVAART-MAATSCHAPPI Afd. Passpoort te Soerabaja, Nederlands Oost-Indië.	

hoewel Agatha al ruimschoots meerderjarig is, krijgt ze van moeder Coba geen toestemming. Omdat de KPM in december 1957 in bezit wordt genomen door de Indonesische regering, is Wim eerder thuis dan verwacht. De schepen wijken in april 1958 uit naar Singapore waar een nieuw hoofdkantoor wordt gevestigd. Een groot deel van de vloot van kleinere schepen wordt verkocht en het personeel wordt ontslagen. Wim en zijn maten worden op de terugreis naar Nederland gezet.

Na hun huwelijk, op 5

N. V. KONINKLIJKE PAKETVAART-MAATSCHAPPIJ
AMSTERDAM

Amsterdam, 24 October 1958

De Heer W.A. van den Berg,
2e Werktuigkundige der N.V. Koninklijke
Paketaart-Maatschappij

Geachte Heer van den Berg,

In aansluiting op onze brief dd. 29 Juli 1958 verlenen wij U hierbij met ingang van 30 October 1958 eervol ontslag uit de dienst der N.V. Koninklijke Paketaart-Maatschappij met aanspraak op uitgesteld pensioen.

Onze afdeling Financiën zal U over Uw eindafrekening nader berichten, terwijl de Stichting "Sparfonds der N.V. Koninklijke Paketaart-Maatschappij" voor verrekening van Uw spaarfondstegoed zal zorgdragen.

Inzake het U toe te kennen uitgesteld pensioen zal de Stichting "Pensioenfonds der N.V. Koninklijke Paketaart-Maatschappij" U binnenkort nader mededeling doen.

Bij de beëindiging van Uw loopbaan bij onze Maatschappij zeggen wij U, mede namens de Directie buiten Europa, gaarne dank voor de goede diensten, welke U aan de Maatschappij hebt bewezen.

Wij wensen U op Uw verdere levensweg gaarne alle voorspoed toe.

Hoogachtend,
A.V. KONINKLIJKE PAKETVAART-MAATSCHAPPIJ

Afscheid als medewerkster van de afdeling gemeentewerken. Burgemeester M.Th. van de Wouw reikt mevrouw Lestrade de eremedaille in zilver, verbonden aan de Orde van Oranje Nassau, uit. (Collectie GAV)

augustus 1959 in de Bartholomeuskerk door pastoor Bresser, wonen ze in bij moeder Coba in de Boerhaavestraat. Moeder is dan behoeftig en overlijdt in 1963. Naast de winkel die Wim met Agatha bemant, doet hij het loodgieterwerk. Zij krijgen drie kinderen: Eveline (1961), Jacobine (1963) en Wim (1966).

Wim van den Berg wordt in het dorp gewoontegetrouw “Meneer Lestrade” genoemd, naar de benaming van de winkel. Hij is een zeer ontwikkelde man, handig met alles en goed belesen. In zijn vrije uurtjes duikt hij altijd de boeken in. Verder filmt hij veel, niet alleen binnen de familiekring, maar alles wat hij interessant vindt. Natuurlijk wil hij graag een keer naar “zijn” Indonesië terugkeren, maar hij laat zich door Agatha tegenhouden. De winkel maakt goede tijden door. Lestrade verkoopt gasfornuizen, wasmachines, eigenlijk al het witgoed, maar ook kleingoed, serviezen, bestek, gieters en dergelijke. Vanaf de jaren dertig voelde de familie geen enkele concurrerende last van buurman IJsselmuiden die in de ogen van de Lestraden’s toch een hele andere nering heeft. IJsselmuiden doet ‘in grote werken’ als dakdekkers en loodgieterwerk in de wijde omstreken van Voorhout. Wim van den Berg zorgt, als “Meneer Lestrade”, voor het loodgieterwerk van de kleine huishoudens. De winkel is altijd goed blijven lopen totdat Blokker in 2000 in Voorhout neerstrijkt. Dan is het voorbij.

Epiloog

Na 74 jaar sluit in 2001 de winkel zijn deuren. Wim is dan 73 en Agatha 74 jaar. Twee jaar later overlijdt Wim. Agatha blijft tot 2010 in de woning, naast en boven de winkel, wonen. <

Noten:

1. Uit familieonderzoek blijkt dat van de familie Lestraden veel voorouders het beroep van loodgieter uitoefenden.
2. Vijf kinderen Lestraden van Albert en Coba: Albertus Hendricus (Albert, 1922-1944), Jacobus Wilhelmus (Jaap, 1924-1992, latere eigenaar van de firma Schulte-Lestraden in Sassenheim), Wilhelmina Gezina Christina (Mien, 1925), Agatha Adriana (Agatha, 1927) en Maria Gezina (Rietje, 1929).
3. In 1913 kwam de Invaliditeits- en Op oudersdomswet tot stand. Deze voerde een

- verzekering in tegen geldelijke gevolgen van invaliditeit, ouderdom (70 jaar en ouder) en overlijden van arbeiders. Er kwam een verplichte verzekering via de Raden van Arbeid voor arbeiders in loondienst. Premiebetaling geschiedde door de werkgever door het plakken van rentezegels op een rentekaart. Er was geen waardevaste of welvaartsvaste uitkering. De (herziene) wet trad 3 december 1919 in werking.
4. *Zij die vielen ...* Dwars Op 38, 2010, pagina 53.
5. Anton Jirka, *Kruisen in Oegstgeest*. Dwars Op 38, voorjaar 2010, pagina 19.